

UCHWAŁA NR XLII.438.2021

RADY GMINY DARŁOWO

z dnia 24 listopada 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2022 – 2024.

Na podstawie art. 18. ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i poz. 1834) oraz art. 176 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 821, z 2021 r. poz. 159 i poz. 1006), Rada Gminy Darłowo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2022 – 2024 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Darłowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady Gminy Darłowo

Grzegorz Hejno

Załącznik
do Uchwały Nr XLII.438.2021
Rady Gminy Darłowo
z dnia 24 listopada 2021 r.

***PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA
GMINY DARŁOWO
NA LATA 2022-2024***

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ I Regulacje prawne	4
ROZDZIAŁ II Diagnoza środowiska i problemu.....	5
ROZDZIAŁ III Cele programu.....	7
ROZDZIAŁ IV Działania i sposób ich realizacji.....	12
ROZDZIAŁ V Adresaci Programu.....	14
ROZDZIAŁ VI Realizatorzy i partnerzy Programu.....	14
ROZDZIAŁ VII Zasady finansowania Programu.....	15
ROZDZIAŁ VIII Monitoring Programu.....	15
ROZDZIAŁ IX Ewaluacja Programu.....	15

Wstęp

Rodzina w ujęciu społecznym jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Ma ona zasadniczy wpływ na funkcjonowanie człowieka w rolach społecznych oraz kształtowanie jego tożsamości i postaw. Prawidłowo funkcjonująca rodzina daje bowiem jej członkom poczucie bezpieczeństwa i wzmacnia ich rozwój osobisty. Jednocześnie oddziałuje na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, poglądy, a co za tym idzie ukierunkowuje jednostkę na całe życie. Zaburzone więzi rodzinne wpływają destrukcyjnie na funkcjonowanie człowieka, stanowią podstawowe źródło jego deficytów.

Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie współczesnej rodziny, którym często towarzyszy problem długotrwałego bezrobocia, czy zagrożenie bezdomnością. Rodziny takie wymagają stałego wsparcia i monitorowania przez przedstawicieli różnych grup zawodowych: asystentów rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, policji, opiekunów świetlic wiejskich itp.

W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny, Państwo ma obowiązek zapewnić dziecku specjalną ochronę i pomoc w przezwyciężeniu zaistniałej sytuacji. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być ze sobą spójne i uwzględniać prawo do zachowania własnej tożsamości. Nie należy zapominać, że rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmagania się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szanse na samodzielne funkcjonowanie oraz aktywność własną i pozwala na dobrowolne uczenie się nowych umiejętności. W polityce społecznej zakłada się, że pomoc powinna być nakierowana na wykorzystywanie zasobów własnych, a praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością.

Ideą w tworzeniu niniejszego Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, roli, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata, a którą to rolę w sytuacji kryzysu w rodzinie należy ukierunkować na wspieranie rodziny naturalnej dla przywrócenia jej prawidłowego funkcjonowania oraz eliminowania takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własny dom.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany postaw oraz praca zmierzająca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie biologicznej i jego powrót do domu.

Zachodzi zatem konieczność zmiany kierunku pracy z rodziną poprzez podjęcie działań skierowanych na holistyczne ujmowanie problemów rodziny i dążenie do ich prawidłowego rozwiązania. Działania te wymagają wielopłaszczyznowego rozpoznania sytuacji osób i rodzin oraz podjęcie pracy na rzecz rodziny we wszystkich obszarach wskazanych niniejszym Programem zgodnie z systemowym ujęciem rodziny.

Pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz organizację pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.). Ustawa dokonuje podziału kompetencji, zadań i działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej. Ponadto wskazuje na konieczność opracowania i realizacji 3-letnich programów wspierania rodziny, współpracy instytucji wspierających rodzinę z dzieckiem poprzez działania profilaktyczne, asystenta rodziny, pracownika socjalnego i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz podmiotów powołanych do wspierania rodziny.

Podmiotem wskazanym do realizacji tego zadania jest Ośrodek Pomocy Społecznej działający w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.).

ROZDZIAŁ I Regulacje prawne

Instytucja rodziny jest regulowana przez wiele aktów prawnych zarówno w Polsce, jak i w prawie międzynarodowym. Pierwszym i podstawowym aktem prawnym w Polsce jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, której art. 16 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej¹.

Szczególną uwagę dotyczącą unormowań prawnych członków rodziny, poświęcono w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, w którym określono tematykę zawierania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, a także opieki i kurateli. Ponadto sytuacje rodziny regulują również inne kodeksy: karny, cywilny, pracy.

W tym miejscu należy wspomnieć również o prawie międzynarodowym dotyczącym kwestii rodziny. Przepisy Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka nakreśliły ramy postępowania w tym zakresie określając rodzinę jako „naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa mającą prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa”. O prawie do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia rodzinie pełnego rozwoju stanowi natomiast art. 16 pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej².

Innym dokumentem prawa międzynarodowego jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny, która mówi m.in. o prawie założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawie do przekazywania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawie do mieszkania pozwalającego na godziwe życie oraz prawie do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Opracowanie Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2022-2024 oraz jego wdrożenie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. *o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329),
4. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
6. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 1915),
8. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 75 z późn. zm.),
9. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. *o zatrudnieniu socjalnym* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 176),
10. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 685),
11. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. *o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego* (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 611 z późn. zm.).

Dokumentem wyznaczającym kierunki polityki społecznej w Gminie Darłowo jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2021 – 2027.

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 02.04.1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

² Europejska Karta Społeczna sporządzona w Turynie dnia 18 października 1961 r (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz.67 z późn. zm.)

ROZDZIAŁ II DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie oraz analiza społeczna Gminy Darłowo zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2021-2027.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2020 r.
Liczba mieszkańców Gminy Darłowo	7 756
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	202
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych	364
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	33
Liczba uczniów korzystających z pomocy materialnej	56
Liczba rodzin korzystająca z dodatku mieszkaniowego	5
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 0-12	1081
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 13-18	484
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo przebywających w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej	11
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo umieszczonych w pieczy zastępczej w 2020r.	1

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin pokazuje poniższa tabela (stan na 31.XII.2020 r.):

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	108	239
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	16	16
Potrzeba ochrony macierzyństwa	33	158
w tym: wielodzietność	21	12
Bezrobocie	66	178
Niepełnosprawność	86	164
Długotrwała lub ciężka choroba	95	168
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	25	88
w tym: rodziny niepełne	15	47
rodziny wielodzietne	2	11
Przemoc w rodzinie	3	6
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	13	25
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	6
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	3	6
Sytuacja kryzysowa	1	2
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie objął szeroko rozumianym wsparciem 202 rodziny. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było posiadanie niskich dochodów, długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Pośród 202 korzystających z pomocy rodzin, wsparcia udzielono w szczególności z powodu ubóstwa, długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności.

W rodzinach na terenie Gminy Darłowo pojawiają się trudności zarówno na skutek czynników zewnętrznych takich jak, np. bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność intelektualna, jak również czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny takich jak: przemoc czy zaniedbywanie obowiązków. Występujące w rodzinie problemy niejednokrotnie są bardzo złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań, a także koordynacji działań wszystkich instytucji zaangażowanych w proces wspierania rodziny.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek, ale także negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno – bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

W Gminie Darłowo przebywa 15 dzieci w pieczy zastępczej – instytucjonalnej i rodzinnej.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2020 r. u 12 rodzin, w których wychowywane są dzieci wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

Na terenie Gminy Darłowo funkcjonują 3 szkoły publiczne: Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu, Szkoła Podstawowa im. Ratowników Morskich w Dąbkach, Szkoła Podstawowa im. Ludzi Morza w Kopnicy, 3 szkoły niepubliczne: Społeczna Szkoła Podstawowa w Słownie, Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach, Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu oraz 6 oddziałów przedszkolnych.

Jak wynika z danych oświatowych we wrześniu 2020 r. do szkół podstawowych uczęszczało 723 dzieci, oddziałów przedszkolnych 87 dzieci. Dodatkowo z wychowania przedszkolnego korzystało 97 dzieci w wieku od 3-5 lat.

Na terenie Gminy Darłowo działają ponadto całorocznie 24 świetlice oraz Placówka Wsparcia Dziennego w Drozdowie.

W Gminie Darłowo od 1 stycznia 2021r. funkcjonuje Gminny Żłobek w Rusku „Dziecięcy Zakątek”.

W 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie finansował dożywianie w stołówkach szkolnych i przedszkolnych dla 112 dzieci z terenu Gminy Darłowo. W ramach wsparcia w placówkach oświatowych zatrudnionych jest 6 pedagogów i 2 psychologów.

Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem

MOCNE STRONY:

- właściwa komunikacja pomiędzy pracownikami sfery rządowej i pozarządowej,
- aktywna działalność pracowników służb społecznych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży
- realizowanie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych,
- zabezpieczenie w budżecie potrzebnych środków finansowych na działania profilaktyczne,
- zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,
- otwartość Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie na współpracę ze środowiskiem lokalnym oraz instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży,
- ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- utworzenie dwóch stanowisk pracy asystenta rodziny,

SLABE STRONY:

- ograniczony zakres działań zapobiegających dysfunkcjom w rodzinie,
- mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,
- brak ośrodków wsparcia na terenie gminy dla rodzin w kryzysie.

SZANSE:

- pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej,
- utworzenie placówki wsparcia dziennego,
- możliwość pozyskania środków pozabudżetowych na pomoc rodzinie i dziecku ze środków unijnych,
- możliwość pozyskania do współpracy przy realizacji zadań ustawowych (tj. prowadzenie placówek wsparcia dziennego) organizacji pozarządowych,
- zwiększający się wskaźnik opieki nad dzieckiem na poziomie przedszkolnym.

ZAGROŻENIA:

- zanik więzi i tradycji rodzinnych z powodu współczesnego „pędu życia”,
- zanik pozytywnych wzorców i godnych naśladowania autorytetów,
- wzrost kosztów utrzymania rodzin,
- wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży (przemoc, narkomania, alkoholizm, uzależnienia, uzależnienia behawioralne, cyberprzemoc),

Termin realizacji niżej wymienionych celów przewiduje się w terminach od dnia 01 stycznia do dnia 31 grudnia bieżącego roku.

ROZDZIAŁ III CELE PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY			
„Tworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną”			
CEL OPERACYJNY			
1. Skuteczne wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
1.1. Promowanie zdrowego modelu życia i pozytywnych wzorców rodziny	GOPS w Darłowie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie	- liczba zorganizowanych wydarzeń promujących dobry model rodziny	Aktywizacja zawodowa osób z małymi dziećmi, możliwość powrotu na rynek pracy. Przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki rozwojowi mieszkalnictwa. Wyjście rodzin z kryzysu. Wzmocnienie wizerunku rodziny. Rozwinięcie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców. Poprawa funkcjonowania rodziny. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zadań realizowanych przez asystentów rodziny. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i emocjonalnego dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej
1.2. Wspieranie działań profilaktycznych i wczesnej interwencji w rodzinie	GOPS w Darłowie Zespół Interdyscyplinarny GKRPA Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie	- liczba rodzin objęta wsparciem	
1.3. Wprowadzenie kursów dla rodzin na terenie Gminy przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną	GOPS w Darłowie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie PCPR Sławno	- liczba zorganizowanych kursów dla rodzin	

<p>1.4. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa dla rodzin w kryzysie (np. chronionego, treningowego oraz budowy mieszkań komunalnych i socjalnych)</p>	<p>GOPS w Darłowie Urząd Gminy Darłowo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań wspierających rozwój mieszkalnictwa - liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie gminy - liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne i komunalne 	<p>instytucjonalnej i rodzinnej. Zwiększenie dostępu rodzinom wielodzietnym do usług podmiotów uczestniczących w programie poprzez udzielenie ulg i zniżek. Promowanie Karty Dużej Rodziny i Lokalnej Karty Dużej Rodziny.</p>
<p>1.5. Utrzymanie usług wspierających rodzinę w opiece nad dzieckiem do lat 3 w formie publicznego żłobka</p>	<p>publiczne żłobki komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba utworzonych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 - liczba dzieci korzystających z usług żłobka 	
<p>1.6. Upowszechnianie funkcji asystenta rodziny</p>	<p>GOPS w Darłowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zatrudnionych asystentów rodzin - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania i rozwiązywania problemów - liczba rodzin objętych monitoringiem sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem - liczba rodzin współpracujących z podmiotami realizującymi zadania pieczy zastępczej w celu powrotu dziecka do rodziny zastępczej 	
<p>1.6. Zabezpieczenie środków w budżecie na finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opieki – wych., rodzinnym domu dziecka itp.</p>	<p>GOPS w Darłowie Urząd Gminy Darłowo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej piecza rodzinna piecza instytucjonalna - wysokość poniesionych środków piecza zastępcza piecza instytucjonalna 	
<p>1.8. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwiającego korzystanie z różnorodnych form wsparcia przez osoby objęte wsparciem asystenta rodziny</p>	<p>GOPS w Darłowie Jednostki ochrony zdrowia Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie Organizacje pozarządowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestnicząca w grupach wsparcia i grupach samopomocowych - liczba osób korzystających z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego - liczba osób korzystających z usług dla rodzin z dziećmi, w tym 	

		usługach opiekuńczych i specjalistycznych - liczba rodzin korzystających z pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego	
1.9. Podniesienie jakości systemu wsparcia rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym	GOPS w Darłowie	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w świetle ustawy „Za życiem”	
1.10. Promowanie funkcji rodziny wspierającej i ustanawianie rodzin wspierających	GOPS w Darłowie Zespół kuratorskiej służby sądowej	- liczba inicjatyw promujących rodzinę wspierającą - liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej - liczba zawartych umów	
1.11 Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja rodziny wielodzietnej	GOPS w Darłowie	- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających z Lokalnej Karty Dużej Rodziny - liczba rodzin, którym przyznano ulgi z tytułu Lokalnej Karty Dużej Rodziny - wysokość środków finansowych wydatkowanych z budżetu Gminy Darłowo na ulgi w ramach Lokalnej Karty Dużej Rodziny	

CEL OPERACYJNY

2. Wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym

ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
2.1. Zapewnienie szerszego wsparcia psychologa dla dzieci w szkołach	Placówki oświatowe na terenie Gminy Darłowo	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia psychologa w szkole	Zmniejszenie liczby dzieci objętych wsparciem psychologicznym. Zmiana stereotypowego myślenia o dzieciach pochodzących z rodzin ubogich lub potrzebujących wsparcia. Ograniczenie głębokości ubóstwa. Wyrównywanie dochodu rodzin z dziećmi korzystających z pomocy GOPS co najmniej do poziomu minimum egzystencji. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin z terenu Gminy Darłowo.
2.2. Wspieranie programów i inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu (np. uzależnienia, zachowania przestępcze) wśród dzieci i młodzieży	GKRPA GOPS Darłowo Komisariat Policji w Darłowie Placówki oświatowe Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Darłowie	- liczba wspartych programów i inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu	

2.3. Stworzenie wykazu specjalistów z zakresu pomocy dzieciom i młodzieży	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Darłowie Placówki oświatowe GOPS Darłowo	- liczba dzieci, które skorzystały z poradnictwa psychologiczno-psychiatrycznego	Zapewnienie dzieciom i młodzieży ciepłego posiłku w ciągu dnia.
2.4. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom potrzebującym	GOPS w Darłowie Komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty, spraw społecznych i świetlic	- liczba i formy udzielonej pomocy w GOPS w Darłowie - liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Darłowie - liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami - liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego - liczba przyznanych stypendiów naukowych i socjalnych	
2.5. Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej	GOPS w Darłowie placówki oświatowe, przedszkola publiczne i niepubliczne, żłobek	- liczba korzystających z posiłków - liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	
2.6. Monitorowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym oraz podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie tego rodzaju niepożądanych zachowań wśród uczniów	Komisariat Policji w Darłowie GKRPA GOPS w Darłowie Placówki oświatowe	- liczba interwencji podjętych w szkołach w celu eliminowania niepożądanych zachowań wśród uczniów	
2.7. Działania w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	Placówki oświatowe Placówka Wsparcia Dziennego w Drozdowie Komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty, spraw społecznych i świetlic	- liczba działań skierowanych do dzieci i młodzieży dot. alternatywnego spędzania czasu wolnego - liczba dzieci uczęszczających do świetlic wiejskich	
2.8. Dalsze wsparcie funkcjonowania Placówki Wsparcia Dziennego w Drozdowie	Placówka Wsparcia Dziennego w Drozdowie	- liczba dzieci korzystających z zajęć oferowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego w Drozdowie - rodzaje zajęć oferowane przez placówkę wsparcia dziennego	

CEL OPERACYJNY**3. Prowadzenie zintegrowanej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie występowania tego zjawiska wśród mieszkańców Gminy**

ZADANIA	REALIZATORZY i PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
3.1. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GOPS w Darłowie	- liczba osób objętych poradnictwem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Zmniejszenie przypadków występowania przemocy w rodzinie. Większa świadomość mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, możliwości otrzymania odpowiedniego wsparcia ofiarom przemocy. Poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego społeczeństwa.
3.2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy	GOPS w Darłowie Komisariat Policji w Darłowie	- liczba interwencji podjętych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	
3.3. Prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych dotyczących przeciwdziałania przemocy fizycznej i psychicznej	GOPS w Darłowie Placówki oświatowe Komisariat Policji w Darłowie	- liczba podjętych działań profilaktycznych dot. przeciwdziałania przemocy	
3.4. Realizacja programów i kampanii zwracających uwagę na problem przemocy, brak reakcji społeczeństwa oraz brak zaufania do policji	GOPS w Darłowie GKRPA Placówki Oświatowe Komisariat Policji w Darłowie	- liczba zrealizowanych programów i kampanii zwracających uwagę na problem przemocy, brak reakcji społeczeństwa oraz brak zaufania do policji	

CEL OPERACYJNY**4. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie**

4.1. Zatrudnienie wystarczającej liczby pracowników socjalnych zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej	GOPS w Darłowie	- liczba zatrudnionych pracowników socjalnych	Zwiększenie skuteczności pomocy osobom i rodzinom. Wzrost kompetencji osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem. Zmniejszenie zagrożenia wypaleniem zawodowym. Zwiększenie liczby osób korzystających z superwizji.
4.2 Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach, warsztatach, superwizjach zewnętrznych oraz grupach ewaluacyjnych.	GOPS w Darłowie GKRPA placówki oświatowe	- liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, superwizji oraz grup ewaluacyjnych	

ROZDZIAŁ IV DZIAŁANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Do realizacji poszczególnych celów prowadzą działania, których wybór został poprzedzony szczegółową analizą sytuacji rodzin. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest rodzinny wywiad środowiskowy. Działania wspierające rodzinę odnoszą pozytywne skutki wówczas, gdy są prawidłowo rozpoznane i mają charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dziecka, kształtowanie właściwych wartości i norm w procesie wychowania. Działania profilaktyczne powinny być adresowane do rodzin niewydolnych wychowawczo z różnych przyczyn, dotkniętych zagrożeniami oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje zakres zadania do realizacji przez gminy:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji asystentów rodziny,
3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej poprzez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodzin oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Dla realizacji ww. celów zakłada się następujące działania:

1. Praca z rodziną:

Praca z rodziną ukierunkowana jest na wzmocnienie więzi uczuciowych, pomoc w integrowaniu rodziny z otoczeniem, pomoc w odbudowywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, minimalizowanie czynników negatywnych dla dziecka. Praca na rzecz rodziny odnosi pozytywne skutki wówczas kiedy jest prowadzona przez profesjonalnie przygotowaną kadrę w formie poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego. W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań wszystkich instytucji i służb działających na rzecz rodziny. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie realizuje zadania wynikające z ustawy poprzez szeroko rozumianą profilaktykę, budowę lokalnego systemu wsparcia oraz współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze profilaktyki ukierunkowanej na dziecko i rodzinę.

2. Asystent rodziny:

Rodziny przeżywające trudności w pełnieniu ról opiekuńczych i wychowawczych są wspierane przez asystenta rodziny, który pomaga w przezwyciężeniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Jego zadaniem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i niedopuszczenia do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania sytuacji kryzysowej rodziny. Asystent pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są ściśle powiązane. Zadaniem jego jest wzbudzenie w podopiecznych wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych za niemożliwe. Przy wykonywaniu swoich obowiązków asystent współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami i osobami specjalizującymi się w dziedzinach na rzecz dziecka i rodziny (pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, specjaliści ds. uzależnień, policja, sołtysi, radni, służba zdrowia, pracownicy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej itp.). Jednym z wielu działań podejmowanych w zakresie współpracy z wyżej wymienionymi instytucjami na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem są zespoły ds. asysty rodzinnej zwoływane w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na pół roku. W okresie realizacji Programu zakłada się objęcie wsparciem do 30 rodzin przy udziale dwóch zatrudnionych asystentów.

Po zakończeniu współpracy z rodziną, asystent monitoruje jej samodzielne funkcjonowanie od 3 do 6 miesięcy. W tym terminie pracownik odwiedza rodzinę w miejscu jej zamieszkania do 2 razy w miesiącu.

3. Wsparcie interdyscyplinarne:

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem zakładamy, że praca ta będzie realizowana poprzez powołanie grup interdyscyplinarnych, w skład

których wchodzić będą w szczególności: pracownik socjalny, przedstawiciel policji, pełnomocnik wójta ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, pedagog szkolny, pielęgniarka środowiskowa, kurator sądowy. Współpraca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

4. Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia rodziny:

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp.

W związku z tym Uchwałą Nr IX.74.2019 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 maja 2019 r. powołano do funkcjonowania Placówkę Wsparcia Dziennego w Drozdowie, która prowadzona jest w formie opiekuńczej. Zapewnia 15 dzieciom opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

5. Pomoc w formie rodzin wspierających:

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dzieckiem, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólnego spędzania czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, realizowana natomiast na podstawie odrębnie zawartej umowy. W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenia.

W okresie realizacji Programu planuje się działania mające na celu pozyskanie rodzin wspierających poprzez działania promocyjne.

6. Poradnictwo specjalistyczne:

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w prowadzeniu gospodarstwa domowego, dbałość o higienę osobistą i otoczenia.

Praca z rodziną powinna opierać się o kontrakt z rodziną. Poradnictwo powinno obejmować sposoby zaspokajania potrzeb dzieci i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Terapia rodzin powinna być prowadzona z wykorzystaniem najnowszych metod i technik terapeutycznych.

Bardzo istotnym elementem wsparcia jest dostęp dla rodziny do pomocy prawnej, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy w rodzinie.

7. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne:

W ramach działań profilaktycznych powinno uwzględnić się usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne. Usługi stanowiąc będą pomoc rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne.

Opracowanie Gminnego Informatora dostarczającego wiedzy w zakresie możliwości oraz miejscach uzyskania wsparcia dla kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodzin z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę, zagrażającą jego życiu, które powstało w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

8. Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych:

Bardzo ważnym narzędziem wzmacniającym rodzinę dysfunkcyjną będzie utworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych. Ich celem będzie wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia.

9. Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin:

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania powinno być kierowane dla osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych, socjalnych, a także poradnictwo specjalistyczne, wypoczynek i inne. Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych ciepłych posiłków, opieki nad dziećmi do lat 3 oraz opieki przedszkolnej oraz możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

10. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- a. 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- b. 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- c. 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ V ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Darłowo. Adresatami są dzieci i rodziny z terenów gminy przeżywające trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, bezradność oraz liczne dysfunkcje stają się przyczyną powstawania znacznych strat rozwojowych wśród dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców z kolei zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m. in. do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Stworzenie dzieciom z tych rodzin możliwości uczestniczenia w zajęciach placówek opiekuńczo – wychowawczych (ogniska wychowawcze) i kół zainteresowań ma na celu pomoc w odrabianiu lekcji, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień oraz kreowanie prawidłowych wzorców zachowania.

ROZDZIAŁ VI REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wsparcia Rodziny w ramach swoich kompetencji powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe oraz inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Gminy Darłowo oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować powinny:

- a. podmioty publiczne:
 - właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Gminy,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Placówka Wsparcia Dziennego w Drozdowie
 - świetlice wiejskie,
 - Straż Gminna,
 - Zespół Interdyscyplinarny,
 - placówki oświatowe,
 - przedszkola publiczne,
 - Gminny Żłobek w Rusku „Dziecięcy Zakątek”
- b. podmioty niepubliczne:
 - przedszkola i szkoły niepubliczne,
 - organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
 - organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji, kluby i organizacje sportowe, kościoły i związki wyznaniowe,

c. samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:

- Komisariat Policji w Darłowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sławnie Filia w Darłowie,
- Sąd Rejonowy w Koszalinie,
- Zakład Opieki Zdrowotnej.

W realizacji swoich zadań ww. podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet także wtedy gdy nie stanowi ono ich podstawowych misji.

Program jest zobowiązaniem Gminy i jej jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

ROZDZIAŁ VII ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań wynikających z Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2022-2024 będą środki finansowe z budżetu Gminy Darłowo, dotacji, środków pozyskanych z innych źródeł, jak również środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

ROZDZIAŁ VIII MONITORING PROGRAMU

1. Monitoring efektywności prowadzony będzie poprzez sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny, które przedłożone zostaną wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Wójt Gminy składa Radzie Gminy w terminie do dnia 31 marca każdego roku roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

ROZDZIAŁ IX EWALUACJA PROGRAMU

Miejszem realizacji Programu jest obszar Gminy Darłowo. Program Wspierania Rodziny jest zgodny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Darłowo na lata 2021— 2027. Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od potrzeb i możliwości finansowych.